

Opetushallitus

Lausuntopyyntö 23.8.2013 OKM/122/040/2011

Viite: OKM003:00/2012

Asia: Opetushallituksen lausuntopyyntö ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämistä koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Lapsi- ja perhetyön tutkintotoimikunta toteaa seuraavaa:

Tutkintojärjestelmän kehittämistä valmistellut työryhmä on tehnyt hyvää ja merkittävää työtä laatiessaan pohjaehdotuksen tutkintojärjestelmän kehittämiseksi. On hyvä, että tutkintorakennetta ja tutkintojen perusteita voidaan kehittää joustavasti ja työelämää vastaavasti ja sen tarpeita huomioiden. Tämä palvelee myös opiskelijoita ja heidän yksilöllisiä opintopolkujaan sekä sijoittumistaan työelämään.

Lapsi- ja perhetyön tutkintotoimikunta pyytää kiinnittämään huomiota esityksen seuraaviin seikkoihin.

- Ammatillisen perustutkinnon määritelmä (mm. 4§)
Esityksen mukaan ammatillisen perustutkinnon suorittaneella on laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet alan eri tehtäviin sekä erikoistuneempi osaaminen ja työelämän edellyttämä ammattitaito vähintään yhdellä osa-alueella. Tällä erikoistumisalueella tutkinnon suorittanut suoriutuu ammatin perustehtävistä itsenäisesti. Lapsi- ja perhetyön perustutkinto kuuluu ns. säänneltyihin ammatteihin (SORA) ja käytännön työssä työntekijältä edellytetään usein itsenäistä suoriutumista usealla osa-alueella. Yksi erikoistumisala ei tällöin välttämättä anna riittäviä tässä ammatissa tarvittavia taitoja. On tärkeää varmistaa, että tutkintojen ja niiden osaamisalojen määrittelyssä otetaan huomioon eri ammattien edellyttämät osaamistarpeet ja tarvittava ammattitaito.
- Tutkintojen ja tutkinnon osien mitoitusperusteet (mm. 12§)
Ammatillinen perustutkinto sisältää ehdotuksen mukaan 180 osaamispistettä. Tietyissä tutkinnoissa laajuus voisi olla yli 180 osaamispistettä. Säänneltynä ammattina lapsi- ja perhetyön perustutkinto edellyttää riittävää erikoistumista ja osaamista. Lapsi- ja perhetyön perustutkinnon suorittaja voi saada kelpoisuuden päivähoidon lastenhoitajan, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan sekä kirkon lastenohjaajan tehtäviin, mikä myös edellyttää opiskelijalta erikoistuneempaa ja laajempaa osaamista. Siksi on hyvä, että osaamispisteiden laajuutta voidaan määritellä tutkintokohtaisesti työelämän ja ammattitaitovaatimusten perusteella.
On kuitenkin pidettävä huoli siitä, ettei laajemman osaamispistemäärän vaatimus aseta lapsi- ja perhetyön perustutkintoa eriarvoiseen asemaan muihin tutkintoihin verrattuna.

ECVET-suosituksen mukaan tutkinnon osien suhteellinen painoarvo voi vaihdella eri tutkinnoissa annettujen kriteerien mukaan. On tärkeää, että osaamispistemäärät

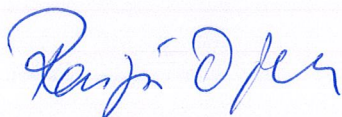
määritellään yhteistyössä työelämän kanssa. ECVET-osaamispisteet tulee ottaa käyttöön kaikissa ammatillisissa tutkinnoissa tutkinnon suoritustavasta riippumatta (myös näyttötutkinnot).

- Ammatillisen perustutkinnon muodostuminen (mm. 12§a)
Ammatillinen perustutkinto sisältää ammatillisia tutkinnon osia, yhteisiä tutkinnon osia sekä vapaasti valittavia tutkinnon osia. Tutkintoon sisältyisi aina vähintään yksi pakollinen ja vähintään yksi valinnainen ammatillinen tutkinnon osa. On hyvä, että pakollisten ja valinnaisten tutkinnon osat ja niiden määrät voidaan määritellä osaamisalakohdaisesti työelämän tarpeiden mukaan. Tämä on erityisen tärkeää säänneltyjen ammattien kohdalla. Tutkinnon osien jakaminen neljään temaattiseen kokonaisuuteen on perusteltua. Esityksen mukaan kolme (ensimmäistä) tutkinnon osaa olisivat pakollisia, mutta sosiaalisen ja kulttuurisen osaamisen –tutkinnon osa olisi valinnainen. Lapsi –ja perhetyön perustutkinnon näkökulmasta sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen on tärkeää ja olennaista ammatissa toimimisen kannalta. Siksi on hyvä, että myös tämän osa-alueen osaaminen voidaan määrätä pakolliseksi yksittäisissä tutkinnoissa, kun työelämän tarpeet sitä edellyttävät.

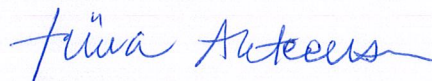
Lausunnon keskeinen sisältö:

- Säänneltyjen ammattien kohdalla tutkinnon muodostumisen sekä pakollisten ja valinnaisten tutkinnon osien ja osaamisalojen tutkintokohtainen määrittäminen on tärkeää. Tässä tulee ottaa huomioon työelämän tarpeet ja edellytykset.
- Tietyissä ammateissa (erityisesti säänneltyt ammatit) edellytetään laaja-alaista ja erikoisosaamista. On tärkeää, että osaamispisteiden laajuutta voidaan määritellä tutkintokohtaisesti työelämän ja ammattitaitovaatimusten perusteella.
- ECVET-osaamispisteet on tärkeää ottaa käyttöön ammatillisissa tutkinnoissa tutkinnon suoritustavasta huolimatta.

Lapsi- ja perhetyön tutkintotoimikunta

Raija Ojell
puheenjohtaja

Tiina Ahteensuu
sihteeri